

Gotlands myrar.

Gotländsk lantmannasynpunkt på saken.

Landsfingsman Karl Sundberg, Oxarve i Hemsö, skriver i Nya Dagligt Allehanda:

Ett intervjuuttalande i Eder ärade tidning d. 19 d:s av professor H. Serander ger mig anledning till några anmärkningar, som villkas införande i tidningen jag vågar anhålla.

I mer än hundra år stod utdikning av Gotlands myrar på dagordningen. Redan år 1769 uttalade landshövding von Segeladen, att ett oeffektivt villkor för att det gotländska jordbruket skulle bringas ur sitt lägervall vore de på ön befintliga flera och stora myrarnas odling, vilken Åtskilliga sändspersoner velat företaga men allmogens motsatt sig. Landshövding Jacob Cederström hemställer år 1818 med formalan att på Gotland funnes omkring 53,000 tunnland myr, varav 50,000 kunde uttorkas och göras odlingsbara, att engelsmannen Georg Steffens fingo på älmän bekostnad resa till Gotland för att undersöka därvarande myrar och göra förslag till deras avtappande och odling. Denna hemställan bifölls och Steffens avgav år 1819 sin berättelse om den verkställda undersökningen.

I denna berättelse, som mer eller mindre uttömmande behandlade så gott som alla Gotlands 71 myrar av större betydelse, yttrar Steffens:

"Under 13 års vistande i mitt nya fädernesland har jag i de flesta av dess olika provinser haft tillfälle festsiktiga alla slags sankmarker, men ingenstädes funnit så mycket förträffligt land under namn av kärr eller myr som på Gotland, och icke heller några som med så mycken lätthet kunna uttorkas och odlas, vilket i sanning intet land kan uppvisa, ty sedan huvudutloppen äro färdiga skall på många första årets och på övriga det andra årets skörd återbetala alla odlingskostnader."

Dessa och liknande uttalanden bragte Gotlands invånare den uppfattningen att det skulle vara till synnerlig fördel för det gotländska jordbruket om myrarna bleve utdikade och avtappade. Och så har också visat sig vara fallet. Den fornt vattendränkta jorden i närheten av myrarna har redan den blivit fortlagd, hurit långt ymnigare skördar än tillförne; korn och foderväxter från myrarna hava möjliggjort det storartade uppsving av kreaturskötseln, som kännetecknat i synnerhet de senaste årtiondena. Myrbotternas anses också mångenstädes hava samma värde som den gamla åkerjorden. Alla å vår ö äro därför eniga i den uppfattningen att de som tagit initiativ till och medverkat ofta med stora uppoffringar fullbordat utdikningar, därmed gjort en god och samhällsnyttig gärning.

Om Mästermyr menade Steffens, att största delen äger "myllan så hård och av så god beskaffenhet, att ingen fråga blir det ju första årets skörd skall betala all odlingskostnad med undantag av utloppet och de andra delarna inom några år bliva lastare och betrakta med finare trässlåg. Ägarerna skola i alla delar bliva övertygade, att i stället för det deras egendomar bliva år för år samre deras värde skall ökas. Ett sådant till för ödlingar står knappt att finna, undantagande på denna lilla men högst förträffliga ö."

Man skulle på grund av detta omdöme kunna ferdöma, att Mästermyr blivit en bland de å Gotland först utdikade myrarna. Så blev dock icke förhållandet. Möjligen delades Steffens optimistiska tro icke av vederberande ty lärda mäns uppgifter äro ju icke alltid att lita på. Eller också var det delägarnas stora antal, betydligt mer än hundra, som lade hinder i vägen.

Enligt lantstyrelsens femårsberättelse för åren 1851-1855 begärde enahelti under nämnda period några länshövdingar i Mästermyr, förklarande till plans uppgörande för lantmannas utdikning.

Denna begäran synes icke hava lett till vidare påföljd. Men i slutet av förra århundradet uppgjordes av vederbörande lantbruksingenjör fullständiga planer för myrens utdikning, och stuts för därtill erhöles. Det visade sig dock, att kostnaderna beräknats för lågt, långt understigande de verkliga, och liksom visade det sig efter arbetets fullbordande, att åtskillig mark, som i lantbruksingenjörens förslag äsattes värde, var fullkomligt oanvändbar. Dessa bristfälligheter i undersökningen torde dock svårigen kunna läggas intressenterna till last om än dessa fått dyrt betala dem.

I detta sammanhang vill jag betona, att en av prof. Seranders uppgifter är visseledande och att riktheten av en annan torde kunna ifrågasättas.

Den första uppgiften är att i förhållande till områdets storlek endast en ren obeständighet av myren odlats. Häremot står en uppgift i en Gotlands-tidning vars riktighet jag icke har nå-

Broderliga hälsningar över Kölen.

Norske statsministern Mowinkel har på norska regeringens vägnar sändt följande telegram till svenska regeringen med anledning av under-tecknandet av konventionen mellan Sverige och Norge angående fredligt avgörande av tvister:

Statsminister Sandler, Stockholm.

Ved dagens underteckning av den allmuntliga veldgiftsavtale mellem begge land ønsker jeg paa den norske regjeringens vegne bringe dem og deres regjering en hjertelig hilsen med gode ønsker for Sverige og for forståelse og venskab mellem folkene.

Joh. Ludw. Mowinkel.

Statsminister Sandler avsände följande svarstelegram:

Statsminister Mowinkel, Oslo.

Med frambärande av svenska regeringens stora tacksamhet för Eder hälsning på denna betydelsefulla dag önskar jag betyga, att vid där uttryckts av hjärtliga känslor för Sverige här finner gensvar i en uppriktig och varm önskan om välgång för Norge och örubbligt samförstånd mellan de båda nationerna.

Rickard Sandler.

gon anledning att betyvisa, att 1,100 hektar eller mer än hälften av den odlingsbara marken redan äro odlade.

Den andra uppgiften är att alla försök att binda bjuget misslyckats. Lantfogmästaren uppvisar dock att det sista försöket; påförande av artificiell gödning och insäning av frön av strandhavre m. m. tillills visat gott resultat.

Professor Serander klandrar oss för att vi icke tagit hänsyn till önskingarna att ur naturskyddssynpunkt myren måste bevaras i sitt ursprungliga skick. Önskingarna därom hörde jag icke uttalas förinnan arbetet skedd så långt fram att ingen återvändo var möjlig. Prof. S. säger själv att han avslutat sin undersökning 1905, utdikningsarbetet hade dock påbörjats redan år 1901. Att prof. S. sökt påverka flera av de ledande männen i arbetet är väl riktigt då han säger det. Själv har jag, ehuru min fader och sedan jag tillhört företags ledning, aldrig sammanträffat med prof. S. eller mottagit något meddelande från honom.

Men detta är en avslutad sak. Ur naturskyddssynpunkt är myren tillspillogiven. Nu kan endast fågellivet i viss mån återkomma, men icke vegetationen. Och för detta fågelliv skall ifrågasätta prof. S. att ofra hundratals familjers existens. Deras fastmarksäkrar skulle bliva vattensjuka, deras åkrar och ångar å myren skulle tillintetgöra allt därå av bönderna nedlagt arbete, och nedlagda penningbelopp utgörande utom rantor mer än 400,000 kr. skulle vara forgäves, de skulle fortfarande nödgas att under en längre följd av år amortera och förränta ett belopp, som överstiger 250,000 kr.

Vi hava spelat grand misère, säger prof. S., och därför skola vi nu bringas i misär. Vi hoppas att statens arbetslöshetskommission skall ställa sig på en mera människovänlig och på samma gång mera förnuftig ståndpunkt och, liksom den gjorde ifråga om vägar över myren, bifalla landshövding Roos' förslag om kanalernas upprensning.

Samma stycke till kostar 5 kr. i en herrhatt och 18.95 i en damhatt. Där ser ni skillnaden.

Skälet till att så många inte gripa tillfället i flykten är, att i regeln är tillfället förklätt som hårt arbete.

Många korta dårskaper bruka leda till kärlek. Och på många korta dårskaper gör aktenskapet slut med en lång dumber.

Med nästa bud som skall gå hit
JE TILL ATT JAG FÅR HEM ELIS

ELIS Extra

PELLERINS SMORBLANDNING